

Klimat- och näringslivsdepartementet
Enheten för näringsliv, innovation och marknader
Grupp 3
103 33 STOCKHOLM

2025-03-04

Skickas endast via e-mail:
Till: kn.remissvar@regeringskansliet.se
Kopia: siri.saeed@regeringskansliet.se

SN diarienummer: 2025-25

Ert diarienummer: KN2025/00327

Remissvar: Ett utvidgat näringsförbud på grund av brott Ds 2024:35

Svenskt Näringsliv har beretts tillfälle att lämna synpunkter på förslag om att näringsförbud ska kunna meddelas en person som döms för organiserad eller systematisk brottslighet, oavsett om personen hade anknytning till näringsverksamhet vid brottstillfället. Svenskt Näringsliv är en organisation som har 60 000 medlemsföretag organiserade i 48 bransch- och arbetsgivarorganisationer.

Svenskt Näringsliv ser ett stort behov av åtgärder för att motverka den kraftigt ökande brottsligheten som får stora samhällsekonomiska konsekvenser, drabbar enskilda individer och företag, belastar våra gemensamma medel och i slutändan hotar tilliten till samhällsgemenskapen i stort. För företagen får den ökade brottsligheten långtgående direkta följder. Seriösa företag drabbas dessutom när de riskerar att slås ut av oseriösa eller rent kriminella konkurrenter. Det finns en överhängande risk att det rådande läget påverkar Sverige som investeringsland. Arbetet med brottsprevention och brottsbekämpning är därmed en mycket central fråga för Svenskt Näringsliv. Svenskt Näringslivs uppfattning är att proportionerliga, riskbaserade åtgärder och riktade myndighetskontroller bör prioriteras. Åtgärder som försämrar företagandets förutsättningar och drabbar den stora majoriteten hederliga företag genom ökad administrativ börda och bör undvikas.

Svenskt Näringsliv har tagit del av förslagen i promemorian om att näringsförbud ska kunna meddelas en person som döms för organiserad eller systematisk brottslighet, oavsett om personen hade anknytning till näringsverksamhet vid brottstillfället, och har inget att erinra mot förslagen. Vi vill dock särskilt framföra följande.

- **Tydlig och rättssäker avgränsning** – Eftersom näringsförbudet *de facto* är en begränsning av näringsfriheten är det viktigt med tydlighet och rättssäkerhet kring vilken typ av brottslighet (utanför näringsverksamhet) som skulle kunna aktualisera ett näringsförbud. Det är centralt att det är tydligt att näringsförbudet enbart ska aktualiseras när det gäller *allvarliga* brott begångna som ett led i organiserad eller systematisk brottslighet. Utan en tydlig avgränsning kan den utvidgade tillämpningen av näringsförbudet och den föreslagna presumtionen få alltför långtgående konsekvenser. Det

är positivt att det tydligt framgår av författningskommentaren att brottets allvarlighet är centralt. Mot bakgrund av att den maximala förbudstiden föreslås förlängas bör det också göras tydligare att längre näringsförbud endast ska aktualiseras vid särskilt grov brottslighet.

- **Vikten av att använda de verktyg som redan finns** – Den organiserade brottsligheten är ett samhällsproblem, även för företagen och näringslivet. För att komma till rätta med problem och säkerställa att företag konkurrerar på lika villkor är det viktigt att myndigheter använder de verktyg och medel som redan finns att tillgå för att kontrollera regelefterlevnad och komma till rätta med fusk. Det är olyckligt att nya verktyg för att stävja brottslighet efterfrågas gång på gång, när en enklare och mer effektiv metod många gånger skulle vara att använda befintliga verktyg på ett effektivt och fokuserat sätt. Man bör inte sätta alltför stor tilltro till att nya verktyg är lösningen. Mer behöver göras för att säkerställa klok och ansvarsfull användning av redan existerande verktyg.
- **Konsekvensanalys** – I konsekvensanalysen beaktas effekterna för berörda myndigheter och samhällsekonomin i stort. Däremot saknas en analys av effekterna för den enskilde individen. Med beaktande av den inskränkning av näringsfriheten som förslaget skulle innebära är det angeläget med en ordentlig analys av förslagets konsekvenser vad gäller den enskildes möjligheter att försörja sig på ett hederligt sätt efter ett avtjänat fängelsestraff.

Mot bakgrund av vad som anförts ovan och med beaktande av den inskränkning i näringsfriheten som förslaget innebär, anser Svenskt Näringsliv att effekterna av en eventuell lagstiftning bör följas upp inom en rimlig tidsperiod.

SVENSKT NÄRINGS LIV
Företagsjuridik

Katarina Bartels

Maria Althin